

تأملی بر زمینه‌های سیاسی و اجتماعی وقایع اخیر

نقطه کوری که اعتراضات را به آشوب کشاند

دکتر موسی نجفی
استاد علوم سیاسی و رئیس پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بعد از درگذشت مهسا امینی، اعتراضات و ناآرامی‌هایی را در فضای جامعه شاهد بودیم. در مواجهه با چنین رخدادهایی آنچه که نباید مورد غفلت واقع شود، مسئولیت اجتماعی و نقش اهالی علم و پژوهشگران در بررسی زمینه‌های سیاسی و اجتماعی این وقایع و روایت‌های صورت گرفته از آنها است. از این رو، در این گفتار می‌کوشم با تکیه بر رویکرد تاریخ سیاسی و فلسفه سیاسی، نقطه کور این حوادث را به تحلیل و بررسی بگذارم.

نقطه کور ماجرا، نزدیک شدن فرهنگ مدرن به ذات جامعه ایرانی بود. در این فضا، لایه سوم از مدرنیزاسیون یعنی لایه فرهنگی، با مخفی شدن در پشت دو لایه «ابزاری» و «سیاسی» منجر به شکل‌گیری نقطه کوری در ارتباط میان ذات جامعه ایرانی با فرهنگ مدرن شد. عدم موفقیت کامل حرکت‌هایی همچون لیبرال‌ها، سوسیالیست‌ها یا ناسیونالیست‌ها و تقابیل آنان با انقلاب اسلامی که تمدن و فرهنگی برتر پدید آورده است، منجر به تقابیل آنان با انقلاب شد. آنان پیوسته تلاش می‌کنند با تبلیغات گسترده در شبکه‌های مجازی و ماهواره‌ای مسیر حرکت انقلاب را منحرف کنند و در این مسیر، اغلب خشونت و به آشوب کشاندن اعتراض‌ها را در دستور کار خود دارند.

۱. در بررسی وقایع اخیر، قبل از هر تحلیل باید به این مهم توجه داشت که خشونت در کارنامه جریان انقلابی جایگاهی ندارد. واقعیت این است که جامعه ایرانی دارای سه محور و ویژگی «عقلانیت»، «معنویت» و «عدالتخواهی» است و برخلاف برخی روایت‌ها که از نحوه پذیرش اسلام در ایران با خشونت و شمشیر یاد می‌کنند، اتفاقاً وجود این سه عنصر در اسلام و انطباق آن با جامعه ایران بود که منجر به پذیرش اسلام از سوی ایرانیان شد. بنابراین، قبل از هر چیز باید میان رویکرد نظریه‌های سیاسی که در آنها به حل بحران‌ها پرداخته می‌شود، با رویکرد تاریخ و فلسفه سیاسی که در آنها بر اهمیت ارائه نظریه‌های سیاسی بر مبنای تاریخ و فلسفه سیاسی کشور تأکید می‌شود، تمایز گذاشت. در مباحث مرتبط با نظام‌های سیاسی، هر نظامی گفت‌مان خود را دارد و بررسی ریشه خشونت‌های اخیر در متن جامعه نیز باید با تحلیل جامعه ایرانی انطباق داشته باشد.

دکتر سیده زهرا احاق
رئیس پژوهشکده مطالعات فرهنگی و ارتباطات

یکی از مهم‌ترین پارامترها در بررسی و تحلیل وقایعی که پس از درگذشت مهسا امینی رخ داد، به نقش رسانه‌ها در تغییر فضای اجتماعی ایران برمی‌گردد. در مباحث مرتبط با «ارتباطات بحران» بهترین زمان واکنش به یک اتفاق یک تا پنج ساعت بعد از آن واقع است، اما در صورت تعلل داشتن رسانه‌ها برای واکنش و واکنش مقتضی، «موضوع» به «بحران» تبدیل می‌شود. واقعیت این است که «حوزه عمومی» فضایی بین حوزه خصوصی و حوزه دولتی و حاکمیت است و

اگر حوزه عمومی تضعیف یا حذف شود، عملاً فاصله بین دولت و حوزه خصوصی از میان رفته و تنش‌ها و چالش‌های مختلفی در جامعه بروز پیدا می‌کند. این در حالی است که با سیاستگذاری درست و دقیق در حوزه رسانه‌ها، می‌توان نقش آنان را در هدایت و انعکاس مسائل و مشکلات مردم برجسته‌تر کرد و از این طریق رسانه‌ها را به‌عنوان معبری برای طرح دیدگاه‌ها و آرای مردم به کار گرفت.

می‌رسد آنچه‌ان که باید در عرصه رسانه، مدیریت و سیاستگذاری صحیحی نداریم و شاهد این مدعا عملکرد رسانه‌ها در انعکاس اخبار مربوط به اعتراضات پس از فوت خانم مهسا امینی بود و از آن جمله می‌توان به دو قطعی سازی در جریان اتفاقات اخیر اشاره کرد. همچنین بی‌توجهی به ناراحتی‌های اجتماعی در جامعه از دیگر عملکردهای ناکارآمد رسانه‌ها در انعکاس اخبار مربوط به اعتراضات اخیر بود تا آنجا که مثلاً تصرف حکم فقهی امر به معروف بعضاً در برخی رسانه‌ها به شکلی صورت‌بندی می‌شد که متناسب با معیارهای آن رسانه بود و از اساس با واقعیت دینی جامعه ایرانی همخوانی نداشت.

گفتنی است غفلت رسانه‌ها نسبت به تغییرات ارزشی و عدم انعکاس سخن افراد به حاشیه رانده شده نیز از دیگر شواهدی است که همگی به نوعی عملکرد ناکارآمد رسانه‌ها را در انعکاس اخبار مربوط به اعتراضات اخیر نشان می‌دهد. مجموعه این عوامل، رسانه‌ها را از کنشگری صحیح میان دولت و ملت دور کرده و باعث می‌شود آنان نقشی پوشالی در این میان داشته باشند و در واقع رسانه‌ها سبب تیز نتیجه همین عدم نقش‌آفرینی صحیح آنها در ارتباط و انعکاس روابط میان دولت و ملت است. این در حالی است که رسانه می‌تواند نقشی مؤثر در انسجام اجتماعی ایفا کند و ضرورت دارد با سیاستگذاری صحیح از سوی دولت‌مردان، به نقش‌آفرینی هرچه مؤثرتر رسانه‌ها جامه عمل پوشانده شود. بی‌تردید رسانه‌ها مادامی می‌توانند به مسئولیت اجتماعی خود عمل کرده و نسبت به آن وفادار باشند که بکوشند تریبونی برای صدای همگان باشند و از تک صدایی تبری جسته و به خیر و دوستی، چنانکه اسطوره در آثار سیاسی خود به آنها پرداخته است، توسل کنند.

مطالعات فرهنگی ارائه شد.

آگهی مناقصه عمومی
شماره مناقصه: ۴۶-۰۷-۱۴۰۱
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۷/۲۰
تاریخ اتمام: ۱۴۰۱/۰۸/۰۴
موضوع: خرید تعداد ۳۰ دستگاه سل کاتر همتانولوزی پارشیال دلفر ۱ از طریق مناقصه عمومی در مرحله‌ای به شرکت‌های واجد شرایط واگذار نماید.

آگهی مناقصه عمومی
شماره مناقصه: ۴۵-۰۷-۱۴۰۱
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۷/۲۰
تاریخ اتمام: ۱۴۰۱/۰۸/۰۴
موضوع: خرید تجهیزات توالی بایی زئوم (تعداد ۱۲ دستگاه شامل ۳ دستگاه NGS و ۹ دستگاه جهت HLA Typing) را از طریق مناقصه عمومی در مرحله‌ای به شرکت‌های واجد شرایط واگذار نماید.

آگهی مناقصه عمومی (یک مرحله‌ای)
موضوع: مناقصه عمومی یک مرحله‌ای شماره م م ن/۱۴۰۱/۴۴۸۶-۱
مربوط به پروژه احداث موقیعت و جاده دسترسی موقیعت WOH1 میدان سامان (به صورت C)
شرکت نفت مناطق مرکزی ایران (سهامی خاص) در نظر دارد موضوع مناقصه فوق‌الذکر را با مشخصات و شرایط کلی زیر از طریق مناقصه عمومی (یک مرحله‌ای) از طریق استعلام ارزیابی کیفی به شرکت‌های واجد شرایط واگذار نماید.

نبض تهران با برق می‌زند
آگهی مناقصات عمومی یک مرحله‌ای
شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ در نظر دارد اجرای عملیات توسعه و احداث و اصلاح و بهینه‌سازی شهری و شبکه روستایی معیارو اجرای عملیات تعمیر و نگهداری شبکه روستایی معیار
شرح مختصری از کار:
شماره مناقصه سامانه ستاد: ۲۰۰۱۹۶۴۹۰۰۰۰۰۰۰۵
شماره مرجع مناقصه: ۰۱۰۲۱۷۹۰
موضوع مناقصه: اجرای عملیات توسعه و احداث و اصلاح و بهینه‌سازی شهری و شبکه روستایی معیار
بر آورد انجام کار (ریال): ۱۶,۴۶۹,۷۴۷,۶۵۰
مبلغ ضمانت‌نامه فرآیند رایج کار (ریال): ۱,۳۲۴,۰۰۰,۰۰۰
مهلت فروش اسناد: از روز یکشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۷ لغایت روز پنج‌شنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۱
تاریخ تحویل اسناد به دستگاه مناقصه‌گزار: تا ساعت ۹ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۳
تاریخ بازگشایی اسناد مناقصه: ساعت ۱۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۴
محل تحویل و بازگشایی اسناد: تهران- میدان صنعت بلوار فرحزادی جنب مجتمع میلاد نور منطقه برق سعادت آباد شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ اداره دبیرخانه و محل بازگشایی سالن جلسات منطقه